Sygn. akt V CSK 169/07

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa PO

przeciwko PK

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 lipca 2007 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 24 maja 2006 r., sygn. akt [...],

odrzuca skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Zaskarżony skargą kasacyjną wyrok wydany został w dniu 24 maja 2006 r., a zatem wniesiona od niego skarga kasacyjna spełniać powinna wszelkie wymogi formalne, wynikające z treści przepisów art. 398^4 § 1 i § 2 k.p.c.

W paragrafie pierwszym art. 398^4 k.p.c. ustawodawca skatalogował odrębnie w czterech punktach konstrukcyjne elementy każdej skargi kasacyjnej, a więc cechy istotne (kreatywne) tego tylko szczególnego środka odwoławczego, podkreślające zarazem w ten sposób rangę tychże elementów. Natomiast w zdaniu pierwszym § 2 art. 398^4 k.p.c. wskazano na pozostałe wymagania tej skargi, które stawiane są każdemu pismu procesowemu (art. 126 k.p.c. – 128 k.p.c.) z rygorem przewidzianym w art. 130 k.p.c.

Już wcześniej przyjęto w orzecznictwie, że brak któregokolwiek z kreatywnych elementów kasacji, a określonych w którymkolwiek z punktów nieobowiązującego już art. 393^3 § 1 k.p.c. nie podlega naprawieniu w trybie art. 130 § 1 k.p.c., a kasacja dotknięta takim nie usuwalnym brakiem podlegała odrzuceniu a limine (postanowienie SN z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001, z 3, poz. 51; postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2000 r. V CKN 1780/00, OSNC 2001, z. 3, poz. 52).

Obowiązek przedstawienia przez skarżącego m.in. uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia, a wynikający z art. 398^4 § 1 pkt 3 k.p.c., wiąże się z instytucją tzw. „przedsądu", polegającego m.in. na możliwości Sądu Najwyższego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398^9 § 2 k.p.c.). Ten możliwy sposób zakończenia postępowania kasacyjnego, a kolidujący niewątpliwie z intencją strony wnoszącej skargę kasacyjną dowodzi zrównania rangą obowiązku przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398^4 § 1 pkt 2 k.p.c.) z obowiązkiem odrębnego przedstawienia oraz uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398^4 § 1 pkt 3 k.p.c.). Odrębne wyartykułowanie przez ustawodawcę obu kategorii obowiązków dowodzi tego, że nie są one tożsame.

W konsekwencji za spełnienie wymogu z art. 398^4 § 1 pkt 3 k.p.c. nie można uznać jedynie odwołania się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych i sformułowanych w ich ramach zarzutów, z pominięciem wyraźnego, odrębnego i ścisłego przytoczenia co najmniej jednej z spośród okoliczności wymienionych w art. 398^9 § 1 k.p.c., wraz z jej stosownym uzasadnieniem przy pomocy argumentów jurydycznych (por. postanowienie SN z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, z. 10, poz. 156; postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001, z. 10, poz. 157). W odniesieniu do skargi kasacyjnej zachowuje aktualność utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym wymagania z art. 398^4 § 1 k.p.c. mają samodzielny byt i nie mogą być traktowane zamiennie (postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2005 r. V CSK 5/05, niepubl.; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2005 r. III CZ 61/05 niepubl.; postanowienie z dnia 21 lipca 2005 r., V CSK 18/05, niepubl.).

Spełniając formalny wymóg skargi kasacyjnej, określony w art. 398^4 § 1 pkt 3 k.p.c., skarżący powinien zawrzeć w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i wniosek ten uzasadnić wskazując na występowanie w sprawie przynajmniej jednej z okoliczności stanowiących przesłanki tzw. przedsądu, określone w art. 398^9 § 1 k.p.c. i przedstawić odpowiednie argumenty prawne, uzasadniające występowanie ściśle określonej w ustawie przesłanki. Potrzeba przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna być zatem uzasadniona przez skarżącego przy pomocy argumentów jurydycznych uzasadniających wystąpienie którejkolwiek z przesłanek precyzyjnie określonych w art. 398^9 § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 21 lipca 2005 r. sygn. akt V CSK 18/05). Spełnienie tego wymogu nie jest tożsame z werbalnym powołaniem się na przesłankę wymienioną w art. 398^9 § 1 pkt 4 k.p.c. Ponieważ skarga kasacyjna pozwanego pozbawiona jest właściwie rozumianego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przeto podlega ona odrzuceniu (por. postanowienie SN z dnia 22 września 2005 r. sygn. akt II CSK 7/05).

Uwzględniając więc odrębność obu przedmiotów regulacji w pkt 2 i 3 art. 398^4 § 1 k.p.c. stwierdzić należy, że choć argumentacja skarżącego może się niekiedy w obu tych kwestiach nawet częściowo pokrywać, to jednak orzeczenie w przedmiocie przyjęcia kasacji do rozpoznania zapada tylko po uprzednim

dokonaniu oceny przyczyn kwalifikowanych przez ustawodawcę, a określonych w art. 398^9 § 1 k.p.c., gdyż tylko one i ich uzasadnienie mogą być przedmiotem tzw. „przedsądu” i decydują o jego wyniku.

Skoro więc skarga kasacyjna pozwanego pozbawiona jest wymaganego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a więc tego niezbędnego elementu konstrukcyjnego współkreującego istotę tego środka zaskarżenia, to Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia, działając na podstawie art. 398^6 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398^6 § 2 k.p.c. i art. 398^4 § 1 pkt 3 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego nie orzekano, gdyż wprawdzie powód wniósł o ich zasądzenie, to jednak domagał się odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ewentualnie oddalenia tej skargi, a nie jej odrzucenia ze względów formalnych.

Tymczasem, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, w razie odrzucenia skargi kasacyjnej nie należy przyznawać kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie podniosła zarzutu, że skarga ta powinna być odrzucona (orzeczenie SN z dnia 15 listopada 1934 r., C.II.1677/34, Zb. Urz. 1935, poz. 204; postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01, niepubl.).